

Hospodaření malých obcí

ČT 1 | 15.11.2007 | 07:15 | : *Téma Dobrého rána - Brno*

S hejtnanem Jihomoravského kraje Stanislavem Juránkem a Arturem Zatloukalem z Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod rozmlouvali moderátoři Jan Souček a Monika Brindzáková na téma možnosti hospodaření obcí.

Monika BRINDZÁKOVÁ, moderátorka

Přejeme krásné ráno a příjemné vstávání. Teď už vám představíme dalšího hosty, naše další téma je hospodaření malých obcí. A s námi ve studiu je Stanislav Juránek, hejtnan Jihomoravského kraje, dobré ráno.

Stanislav JURÁNEK, hejtnan Jihomoravského kraje /KDU-ČSL/

Dobré ráno.

Monika BRINDZÁKOVÁ, moderátorka

A Artur Zatloukal z Úřadu regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod. Řekla jsem to právně? Dobré ráno.

Artur ZATLOUKAL, Úřad regionální rady regionu Jihovýchod

Dobrý den, ano.

Jan SOUČEK, moderátor

Tak, já na úvod poprosím vás, pane Zatloukale, abyste vůbec vysvětlil, co to je regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod, protože co to je Jihomoravský kraj řada diváků tuší, aspoň doufáme. Co to je regionální rada regionu soudržnosti, to je pro spoustu diváků určitě neznámý pojem.

Artur ZATLOUKAL, Úřad regionální rady regionu Jihovýchod

Tak, regionální rada je instituce nebo taková agentura, která má za úkol zpracovat a přinést do regionu peníze z Evropské unie prostřednictvím jednoho z programů. Česká republika jich má velké množství, ale prostřednictvím regionální operačního programu Jihovýchod. Tady ten program vlastně spojuje dva regiony Jihomoravský kraj a kraj Vysočina.

Monika BRINDZÁKOVÁ, moderátorka

Abychom tedy naplnili naše téma, tedy hospodaření malých obcí, možná bychom n úvod měli vysvětlit, jakým způsobem se vlastně naplní rozpočty obcí?

Stanislav JURÁNEK, hejtnan Jihomoravského kraje /KDU-ČSL/

Tak rozpočty obcí se na prvním místě naplňují z rozpočtového určení daní. Ty další příjmy už nejsou tak podstatné, toto tvoří sedmdesát sedm procent příjmů, které obce mají. To znamená, že pro ně je nejdůležitější to, co dostanou ze státního rozpočtu.

Jan SOUČEK, moderátor

A to se odvíjí od velikosti obce, od počtu obyvatel nebo od toho, jak významné firmy v té obci sídlí? Co má největší vliv dneska?

Stanislav JURÁNEK, hejtnan Jihomoravského kraje /KDU-ČSL/

V současné době koeficient, který, o kterém rozhoduje počet obyvatel v obci. A ty koeficienty skokově rozhodují o tom, jestli ta obec bude mít takový koeficient, uvedu 0,1 nebo jestli bude mít 2,65.

Monika BRINDZÁKOVÁ, moderátorka

A to je právě také ten důvod, proč vznikají takové propastné rozdíly mezi jednotlivými rozpočty?

Stanislav JURÁNEK, hejtman Jihomoravského kraje /KDU-ČSL/

Především, když má nějaká obec těsně pod hranicí a některá těsně nad hranicí, tak tam dochází k velkým rozdílům. Ten největší rozdíl je u měst. Když vezmu město Olomouc, je nad sto tisíc obyvatel velmi těsně, taky Hradec Králové velmi těsně pod sto tisíci obyvateli a rozdíl v rozpočtu činí třicet až čtyřicet milionů korun.

Monika BRINDZÁKOVÁ, moderátorka

Není to nespravedlivé?

Stanislav JURÁNEK, hejtman Jihomoravského kraje /KDU-ČSL/

Víte, to rozdělení bude vždycky, vždycky nespravedlivé, a musí se hledat ta cesta, aby ta nespravedlnost byla co nejmenší.

Jan SOUČEK, moderátor

Vy jste říkal, že vaším úkolem je mimo jiné přivádět sem peníze z fondů Evropské unie, z těch programů, Česká republika jich má skutečně velké množství, to už jsme ve zpravodajství také zaznamenali. Prozradte jaké peníze k nám přicházejí a popřípadě na co je ty obce mohou používat a jak se k nim vůbec mohou dostat? Určitě to není jednoduchá odpověď, to tušíte.

Artur ZATLOUKAL, Úřad regionální rady regionu Jihovýchod

Ano. Obce budou profitovat z tohoto programu v každém případě, buď budou tak schopné, že najdou ve svých rozpočtech nějakou část na předfinancování a potom na financování těch jednotlivých projektů, anebo my přinášíme peníze i prostřednictvím třeba dopravní infrastruktury, to znamená, z toho programu kraj bude investovat do silnic druhé a třetí třídy a nebo do cyklostezek a podobně, a tyto investice v podstatě obce ucítí taky.

Jan SOUČEK, moderátor

Pardon, co ale musíte vy konkrétně obec, my za chvíli uvidíme reportáž, kde máme dvě obce Jihomoravského kraje. A představme si obec, která má sotva pár stovek obyvatel, co musí taková obec udělat, aby vůbec mohla třeba přemýšlet o tom, že by nějaké takové peníze dostala, musí se někam přihlásit, zpracovat nějaký projekt, co je podmínkou?

Artur ZATLOUKAL, Úřad regionální rady regionu Jihovýchod

Ano, je to tak, všechny peníze běží z tohoto programu prostřednictvím projektu. Tato obec buď sama nebo například společně s ostatními ve svazku obcí může připravit projekt, probrat ho s námi do všech podrobností, odevzdat ho k nám, připravit si určité malé procento na předfinancování těchto projektů a potom ...

Jan SOUČEK, moderátor

To znamená, nejdříve do toho musí investovat něco oni sami a potom ...

Artur ZATLOUKAL, Úřad regionální rady regionu Jihovýchod

Je to tak.

Jan SOUČEK, moderátor

... přitečou ty evropské peníze.

Artur ZATLOUKAL, Úřad regionální rady regionu Jihovýchod

Je to tak, a ovšem ta částka, kterou ta obec může získat, ta dotace, je přes devadesát procent, pokud nejde o ziskové projekty.

Jan SOUČEK, moderátor

Hm.

Monika BRINDZÁKOVÁ, moderátorka

Ovšem najít v rozpočtu nějaké ty peníze není vždycky jednoduché, takže my máme pro vás teď připravenou reportáž. Podíváme se do Říkonína na Tišnovsku a také do Jedovnice.

Lea SUROVCOVÁ, redaktorka

Malebná obec Říkonín na Tišnovsku, na první pohled to tady vypadá jako v pohádce. Pohádkově si místní ale rozhodně nejjí. Říkonín s šestatřiceti obyvateli totiž patří mezi obce s nejmenším rozpočtem v Jihomoravském kraji. Od státu každoročně dostává zhruba sto šedesát tisíc korun, kterým jen těžko pokryjí elektřinu nebo platby za školu. Pomáhat si tak musí doslova z vlastních kapes.

Jaroslav HLADÍK, starosta obce Říkonín

Takže se tu platí, že třeba, co já různé práce dělám, tak to mi obec dluží včetně naší účetní, která půjčila sto dvacet tisíc na obrubníky. Takže tímto způsobem se to tady dělá.

Lea SUROVCOVÁ, redaktorka

Od roku 2005, kdy Říkonín spadá pod Jihomoravský kraj, se ale přece jen něco změnilo.

Jaroslav HLADÍK, starosta obce Říkonín

Zpočátku se nám podařilo dát veškeré komunikace v obci, jako co se týká celý obce včetně cesty k té stávající řece. Potom oprava kapličky, vybudování dětského hřiště, oprava mostku na obci.

Lea SUROVCOVÁ, redaktorka

Nejpalčivější otázkou je v Říkoníně už několik let vybudování obecního úřadu, který nefunguje a většinu času je zamčený.

Jaroslav HLADÍK, starosta obce Říkonín

Jestliže přijedou kontroly k nám tady, tak já je musím vodit do baráku na záchody, jo, protože tam není voda, není tam záchod, není tam nic. Abychom ušetřili peníze za topení, tak úřadujeme v soukromých prostorách a přes léto teda na obecním úřadě.

Lea SUROVCOVÁ, redaktorka

Takové problémy rozhodně netrápí Jedovnice, které patří naopak mezi obce s největším rozpočtem v Jihomoravském kraji. Rozdíl je už v tom, že v Jedovnicích mají fungující městský úřad.

osoba

Já jsem z pečovatelského domu, tak jsem ráda, že tady máme pečovatelskej dům.

osoba

Kolem rybníka perfektní, no, samo, lovisko, všechno.

osoba

Že je tady třeba zdravotní středisko a je tady dobrá doprava, prostě /nesrozumitelné/ z Brna.

Lea SUROVCOVÁ, redaktorka

Jedovnice s více než dva a půl tisíci obyvateli roste. Letos se jim tady podařilo vybudovat školní kuchyni za sedm a půl milionu korun nebo kanalizaci v chatové oblasti.

Jaroslav ŠÍBL, starosta obce Jedovnice

Poslední dotací, kterou jsme dostali, byla dotace ze Státního fondu životního prostředí, kterou jsme použili na velkou akci odbahnění a opravu hráze rybníka Olšovec. Tato dotace činila asi dvacet čtyři milionu korun.

Lea SUROVCOVÁ, redaktorka

Podtrženo sečteno obě obce mají nyní stejný plán, opravit další místní komunikace. Jak je vidět, tak boj s rozpočtem svádějí každoročně všude.

Monika BRINDZÁKOVÁ, moderátorka

Tolik tedy naše reportáž, vracíme se opět k našim hostům ve studiu. Pane hejtmane, to, že dokáže špatný starosta mnohé pokazit, i když má velký rozpočet, to víme a mnohdy to tak taky funguje. Může ale dobrý starosta něco, nebo jakou roli vlastně hraje starosta v obci, kde je tak malý rozpočet, má vůbec nějaké možnosti vylepšit situaci v obci?

Stanislav JURÁNEK, hejtman Jihomoravského kraje /KDU-ČSL/

Určitě, určitě to má starosta v malé obci těžší, ale ti naši starostové jsou právě takoví, kteří se o tu obec starají a hledají všechny možnosti, jak té obci pomoci. A musím říci, že naprostá většina starostů právě v Jihomoravském kraji hledá všechny cesty a nachází. Viděli jste třeba i v Říkoníně, když nevěděl co a jak, tak se obrátil třeba i na kraj a nakonec se ty prostředky najdou, protože ten Jihomoravský kraj dýchá s těmi obcemi a ony také dýchají ty obec mezi sebou navzájem a vytvářejí větší regiony, které potom mohou dosáhnout dokonce i na peníze z Evropské unie. To znamená, ten starosta, který se stará, jak doslova jak to má v tom názvu, tak to je ten nejlepší starosta pro obec.

Monika BRINDZÁKOVÁ, moderátorka

A ty možnosti, jak může pomoc Jihomoravský kraj, je právě v tom, že se tedy ty obci jaksi slučují do těch větších regionů a tam potom tedy vzniká jakási možnost pomoci nebo jaké jsou ty konkrétní?

Stanislav JURÁNEK, hejtman Jihomoravského kraje /KDU-ČSL/

My pomáháme i z takzvaného programu Rozvoje venkova, na který dáváme ročně šedesát pět milionů korun a tam skutečně každá obec, a to je zaměřeno především na malé obce myšleno do tisíce obyvatel, tak tyto obce mají možnost si nachystat svůj rozvojový program malý a získají na to prostředky z Jihomoravského kraje.

Jan SOUČEK, moderátor

Kdyby říkonínský starosta na základě dnešního Dobrého rána se rozhodl - tak do toho šlápneme, dáme se dohromady s pár dalšími malými obcemi, mají šanci a popřípadě pokud by nevěděli, jak zpracovat podobný projekt, můžou se třeba obrátit právě na vás a získají indicie, jak by takový projekt měl vypadat, poradíte jim?

Artur ZATLOUKAL, Úřad regionální rady regionu Jihovýchod

Samozřejmě. Mnozí starostové už to dělají. Máme přestože ještě peníze neplynou ...

Jan SOUČEK, moderátor

Možná to dělají, já nevím?

Artur ZATLOUKAL, Úřad regionální rady regionu Jihovýchod

Ano, tak máme obrovské množství konzultací těch projektů a právě chtěli bychom povzbudit všechny, kteří mají zájem o jakékoliv informace, ať se na nás obrátí.

Jan SOUČEK, moderátor

Kde vás najdou, pardon.

Artur ZATLOUKAL, Úřad regionální rady regionu Jihovýchod

Najdou nás velice blízko budovy Jihomoravského kraje na Kounicově 13 nebo můžou získat jakékoliv kontakty na www.jihovychod.cz.

Monika BRINDZÁKOVÁ, moderátorka

Já se ještě zeptám, je to jediná možnost v tom sdružování, ne, že bych měla něco proti tomu sdružování, ale pokud by nějaká obec chtěla do toho jít sama, jaká je ta možnost? Zadlužit se, získat ty prvotní finance, o kterých jste mluvil, aby mohly mít tedy ten základ proto získat peníze z Evropské unie?

Artur ZATLOUKAL, Úřad regionální rady regionu Jihovýchod

Většina obcí musí touhle cestou, protože i když ten rozpočet té obce ať je statisíce nebo miliony, tak většina těch výdajů je nějakým způsobem vázaných, to znamená, to, co starostovi zbývá pro nějaké nové investice, je velmi malá částka, proto si obce většinu berou úvěry. Řekl bych, že je obtížnější než získat ten úvěr, tak je najít cestu, jak ho potom splácet vedle dalších plateb.

Jan SOUČEK, moderátor

Pane hejtmane, poslední otázka. V polovině letošního roku v souvislosti s daňovou reformou, která nás čeká od ledna, se mluvilo o tom, že obce na tom budou ještě hůř než byly. Nakonec tuším v září se podařilo schválit změnu zákona o rozpočtovém určení daní. Takže jak na tom budou obce, polepší si nebo aspoň na tom budou stejně?

Stanislav JURÁNEK, hejtmán Jihomoravského kraje /KDU-ČSL/

To, co je podstatné, do toho systému pro obce půjde víc peněz o 4,6 miliardy, to znamená, o té 4,6 miliardy na tom ty obce budou lépe. Na druhou stranu zase budou mít větší výdaje například v DPH a v dalších v záležitostech, to znamená, budou na tom o trošku lépe a o něco více se zlepší situace u těch malých obcí, protože ony dostanou některé až dvojnásobek toho svého rozpočtu. Některé dokonce i o něco více, a pak mají možnosti při nějakém sdružení se pustit i do větších projektů, na které nemohly pomýšlet. Myslím si, že toto je cesta nebo tato cesta vede k tomu, že dosáhnou i menší obce, když se sdruží, na nové prostředky a že ten rozvoj obcí bude rychlejší.

Monika BRINDZÁKOVÁ, moderátorka

Tak výborně. Pánové, my vám děkujeme za návštěvu ve studiu, jsme rádi, že jsme se od vás dozvěděli, že i když je situace na malých obcích složitá, není beznadějná. Vám přežeme krásné ráno a čekají nás další informace, a to z dopravy.